

Svar på skriftligt spörsmål SSS 723/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om insamling av elevers mobiltelefoner för skoldagarna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 723/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Timo Heinonen /saml m.fl.:

Är regeringen redo att ändra lagstiftningen så att det är möjligt att på skolans beslut samla in elevers telefoner i början av skoldagen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

För att undervisningen som en grundläggande rättighet ska kunna genomföras på tillbörligt sätt behöver eleverna arbetsro. Det förutsätter att man ingriper när en elev uppträder störande, även när det handlar om användning av telefoner eller andra mobila enheter. Enligt lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i utbildning rätt till en trygg studiemiljö. Dessutom föreskriver lagen om elevens skyldighet att utföra sina uppgifter samvetsgrant och uppträda korrekt. Kravet på att uppträda korrekt kan preciseras i skolans ordningsregler.

När man tryggar elevernas rätt till undervisning och en trygg studiemiljö behöver man också beakta elevernas andra grundläggande rättigheter. I grundlagen tryggas egendomsskydd för alla och det omfattar också elevernas telefoner. Dessutom ska begränsning av användningen av mobila enheter övervägas ur perspektiv av yttrandefriheten och skyddet för samtal och andra förtroliga meddelanden.

Utbildningsanordnaren ska enligt lagen om grundläggande utbildning främja alla elevers delaktighet och se till att alla elever har möjlighet att delta i skolans verksamhet och utveckling samt att de har möjlighet att uttrycka sin åsikt i frågor som gäller elevernas ställning. Alla elever ska ges möjlighet att delta i beredningen av ordningsreglerna. På så sätt förbinder sig eleverna vid reglerna och känner till dem. Innan ordningsreglerna godkänns ska skolans elevkår höras. I ordningsreglerna och andra ordningsbestämmelser kan utbildningsanordnaren och skolan tillsammans med vårdnadshavarna och eleverna ta in bestämmelser som är nödvändiga med tanke på säkerheten och trivseln i skolan. Bestämmelserna kan gälla praktiska arrangemang och korrekt

uppträdande även i samband med användningen av telefoner under skoldagen. Många utbildningsanordnare och skolor har gemensamt överenskomna spelregler om användningen av telefoner.

I ordningsreglerna kan man inte helt förbjuda användningen av telefoner på skolans område, men man kan förbjuda att mobila enheter används så att det stör undervisningen eller lärandet på lektionerna. Man kan också ingripa i störande användning av telefoner på rasterna. Om användningen av mobila enheter begränsas under skoldagarna ska skolan säkerställa att eleven vid behov själv kan ha kontakt med sin vårdnadshavare i brådskande ärenden.

Enligt lagen om grundläggande utbildning har rektorn och en lärare vid en skola rätt att tillsammans eller var för sig under arbetsdagen frånta en elev ett sådant föremål som eleven stör undervisningen eller inläringen med. Om en elev trots lärarens begäran inte lägger undan en störande telefon eller ger den till läraren, kan läraren ta telefonen av eleven. Dessutom kan man i skolorna ingripa i osaklig användning av mobila enheter och brott mot ordningsreglerna med hjälp av disciplinära åtgärder enligt lagen om grundläggande utbildning.

Enligt statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen vägleds och uppmuntras eleverna att på egen hand och kritiskt skaffa information och ges sådan informations- och kommunikationsteknik som krävs för detta ändamål. Även grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen utgår från att alla elever ska ha möjlighet att utveckla sitt informations- och kommunikationstekniska kunnande. Att öva sig på att använda mobila enheter är en del av den läroplansenliga undervisningen. I undervisningen används i princip skolans enheter, men även elevernas egna mobila enheter kan användas som stöd för lärandet enligt överenskommelse med vårdnadshavarna. Läraren beslutar om användning av telefoner i undervisningen på lektionerna.

Helsingfors 17.2.2023

Undervisningsminister Li Andersson